

**چالش‌ها و درس آموخته‌های زلزله از گله
از منظر مدیریت سوانح و بلایا**

دکتر حمیدرضا اسکاش

عنوان و نام پدیدآور	: اسکاش، حمیدرضا، - ۱۳۴۶
اسکاش.	: چالش‌ها و درس آموخته‌های زلزله ازگله از منظر مدیریت سوانح و بلایا / حمیدرضا
مشخصات نشر	: تهران: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۰ ص.: مصور (رنگی)، نقشه (رنگی)، جدول.
شابک	: ۳۲۰۰۰ ، ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۹۲-۷-۳ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: زلزله کرمانشاه، ۱۳۹۶
موضوع	: ۲۰۱۷Kermanshah earthquake, Iran,
موضوع	: زلزله -- ایران -- کرمانشاه (استان) -- امدادرسانی
موضوع	: Earthquake relief -- Iran -- Kermanshah (Province)
شناسه افروده	: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
رده بندی کنگره	: DSR۲۱۱۵ الف ۵/۶۶۹۳۱
رده بندی دیوبی	: ۴۴/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۲۸۱۳۶

عنوان: چالش‌ها و درس آموخته‌های زلزله ازگله از منظر مدیریت سوانح و بلایا

نویسنده: دکتر حمیدرضا اسکاش

انتشارات: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

صفحه آرایی: ترانه میلادی

طراحی جلد: بهاره الیاسی

ویراستار ادبی: سپیده کوتی، خدیجه پالیزوان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نشانی: انتهای غربی بزرگراه جلال آل احمد، نرسیده به بزرگراه آیت الله اشرفی اصفهانی،

نیش نهم شمالی

فکس: ۴۴۲۶۷۳۶۴

تلفن: ۴۴۲۴۴۰۴۰

tdmmo.tehran.ir

کلیه حقوق چاپ و انتشار این اثر، به سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران تعلق دارد.

تقدیم به چشمان اشک آلود، صدای لرزان و دستهای رو به آسمان

بازماندگان سوانح و بلایای کشورمان

تقدیر و تشکر

مستندسازی سوانح نیز همانند بسیاری از فرایندهای تأثیرگذار دیگر در زمینه کاهش خطرپذیری و مدیریت سوانح و بلایا، در کشور ما مغفول مانده است. مستندسازی سوانح و بلایا که تحت عنوان «گزارش پساکنش» یا After Action Report قابل جستجو و مطالعه می‌باشد، علاوه بر ثبت ماهیت سوانح و علل رخدادها، به پیامدها و همچنین عملکرد ظرفیت‌های پاسخ نیز پرداخته و پس از تحلیل کنش‌ها و واکنش‌ها، محصولاتی ارزشمند همچون درس‌آموخته‌ها، توصیه‌ها و راهکارهای بهبود عملکرد را نیز ارائه می‌نماید. این اثر نه به عنوان یک تولید ایده‌آل، بلکه بی‌نظیر می‌تواند قلمداد گردد که نویسنده آن به عنوان صاحب‌نظر در حوزه مدیریت و فرماندهی سوانح، یکی از پرچالش‌ترین سوانح و بلایای اخیر کشور را حضوراً مورد مشاهده قرار داده و همچنین طی مصاحبه و گفتگو با برخی افراد کلیدی مسئول در منطقه سرپل‌ذهاب و یا پیگیری و تحلیل مصاحبه‌ها و گزارشات ایشان از رسانه‌ها، عملکرد سامانه مدیریت بحران را نه فقط تجزیه تحلیل کرده، بلکه توصیه‌ها و درس‌آموخته‌هایی را نیز به جامعه فعالان عرصه مدیریت سوانح و بلایای کشور تقدیم نموده است.

جا دارد از تلاش علمی و میدانی جناب آقای دکتر حمیدرضا اسکاش که همواره چه از موضع منتقد و چه از جایگاه مشاور و مدرس با سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران در ارتباط بوده و همکاری‌های مستمر و مؤثری داشته‌اند، برای تهییه و تدوین این اثر کاربردی تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین از جناب آقای محمدعلی فیاض، مدیر محترم ستاد مدیریت بحران منطقه چهار شهرداری تهران، و جناب آقای محمدباقر بذرافشان، مدیر محترم ستاد مدیریت بحران منطقه هفده شهرداری تهران که در جمع‌آوری اطلاعات و هماهنگی مصحابه‌های میدانی ایشان را مساعدت فرمودند و آقایان مهرعلیان و میرزایی که نقلیه و لجستیک تیم را در مدت اقامت در سرپل‌ذهاب عهده‌دار بودند، صمیمانه تشکر می‌کنم.

آقای مهندس نادی معاون محترم آمادگی و مقابله سازمان و همکارانشان نیز طی روزها حضور فعال و متمرثمر خود در مناطق زلزله‌زده، کمک‌های شایانی نمودند که از ایشان نیز قدردانی می‌نمایم.

در پایان از جناب آقای کلهری معاون محترم آموزش و مشارکت‌های مردمی و همکاران ایشان در حوزه انتشارات که در چاپ و نشر این اثر بی‌بدیل ما را یاری کردند، سپاسگزارم.

با این امید که از این کتاب، درس‌ها و توصیه‌هایی، بهمنظور ارتقای آمادگی مدیریت بحران شهر تهران برای زلزله پایتخت، استخراج و به کار گرفته شود.

احمد صادقی

جانشین شهردار در ستاد و رئیس سازمان

پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

فهرست

پیش‌گفتار نویسنده	۱۱
موقعیت جغرافیایی و اقلیمی استان کرمانشاه	۲۱
آشنایی با شهرستان سرپل ذهاب	۲۴
مشخصات جغرافیایی سرپل ذهاب	۲۶
چالش‌ها و درس آموخته‌های زلزله از گله از منظر مدیریت سوانح و بلایا	۲۹
بخش اول: اقدامات پیش از بحران	۳۱
الف) اقدامات کاهش خسارات و تلفات	۳۱
۱- بهسازی و مقاومسازی	۳۱
۲- سامانه هشدار بهنگام	۳۵
۳- آماده‌سازی مردم برای شرایط اضطراری	۴۰
۴- بیمه سوانح طبیعی	۴۲
ب) آمادگی ظرفیت‌ها برای پاسخ اضطراری	۴۵
۱- مستندات اضطراری	۴۵
۲- منابع انسانی	۴۶
۳- آموزش	۴۶
۴- تخصیص منابع	۴۷
۵- توان افزایی	۴۷
۶- ارزیابی و بازنگری	۴۷
بخش دوم: اقدامات پس از بحران (مرحله پاسخ به پیامدهای زلزله از گله) ..	۵۱
۲- قطع شریان‌های حیاتی در لحظات نخست وقوع زمین‌لرزه	۵۳
قطع برق	۵۳
قطع آب	۵۶
اختلال ارتباطی	۶۳

۶۹.....	قطع گاز
۷۰.....	مشکل سوخت
۷۵.....	۳- نجات
۷۹.....	ارتش
۸۲.....	سپاه
۸۷.....	۴- ترافیک سنگین و مشکل تردد
۸۹.....	۵- اشکال در فراخوان برخی مسئولان و افراد کلیدی مدیریت بحران و پاسخ محلی
۹۱.....	۶- امنیت و انتظامات
۹۶.....	۷- اختلال در وحدت فرماندهی و فرماندهی یکپارچه
۱۰۱.....	۸- اسکان اضطراری
۱۰۸.....	۹- توزیع اقلام امدادی
۱۱۷.....	۱۰- جان باختگان
۱۲۰.....	۱۱- رسانه‌ها
۱۲۴.....	۱۲- داوطلبان
۱۲۶.....	۱۳- سازه‌های نایمین و بی‌ثبات
۱۲۹.....	۱۴- اختلال فرایندهای خدمات شهری
۱۳۶.....	۱۵- شرایط نامساعد آب و هوایی
۱۴۰.....	۱۶- اسکان موقت
۱۴۴.....	۱۷- مسائل و حساسیت‌های قومی مذهبی
۱۴۶.....	۱۸- بیماری‌های واگیردار
۱۵۰.....	گزارش سامانه بین‌المللی ارزیابی و هماهنگی بلایا از موقعیت، عملیات و هماهنگی‌های امدادی زمین لرزه از گله